

Кежээниң мурнунда мактал

Малчы — аң-не берге, чымыштыг мергежилдиг кижилерниң бирээзи. Ол ниитиниң малының баш санын өстүрүп, чаш төлүн менди дорукуртар, продуктулуун бекидер дээр, кыштың согуун, чайыны изин-дээ херекке албайн, уйгу-дыкын бөлөзөй, эрес-шудургу ачылдап турар. Бо берге, ыччаларын хундуктегил мергежилде негез, кызымак хай-хэй кижилер ачылдап турар. Мал анынын хөгжүдөрүгө хей чүүлдер оларнын куш-ажылындан хамаарышы.

Аныяк-даа бол, хундуктегилдиг

«Ызыл тараачынның» хей-жулары Хомушу Туран-оол биле оң калайы Хомушу Ковейма мырыл айык. Олар малчының мергежилин шилеп алган. Байтайгы узлазында арга-дуржулга чок болган, өзөш өзөс бергелерге турарын турганаар. Иччалар чыл артык туура-на аныяк малчылар мергежил агаары.

О. БОРБАН. Биң-Хем район.

Жы-төлү база малчы

Монгуш Кызыл-оол биле Монгуш Күнземаа Өвүр районун «Коммунизмге өркү» совхозуна 1959 чылдан эгелеп малчынык берген. Бо малчы өг-бүлө эртең уеник дургуларга төрөн совхозуна хей санын хойну өстүрүп, муң-муң рубльдиң ортугалын ажда-агылга берген. Ам Монгуштарын арга-дуржулга уз улуг. Олар аныяк малчыларга арга-сүеник берип, азынынга дуулашып турар.

Чыгычы

Чыгычы мергежилге эрес-дедил, могош-шылды билбес кыялдер тааргыт. Чыгычыны күлө хундук өзөс, харын дүшүң карагымында бези болуп хааныр болгай. «Тиздег» совхозту чыгычыны Хертег Буга дөрү чыл малдык турар. Ол оң мурунда Бай-Тайга районуна база ады чыл дургузуда чыгычында белген.

Күзенчиг аалчылар

«Торгалык» совхозтуң Чаатур салбырында чурттап, ачылдап турар Түтүш Өнүк биле Клавдия Салчак олар мал чымыр. Олар азынынга чокчу кызымак. Малдың яны-бүрү аарыларын уузткаар, оң баш санын өстүрүп, продуктулуун бекидер херекке Өнүк биле Салчактын кырын турар улуг-хуузу улуг. Кыштын чыкылмаа соогузда-даа, чайын чымыр изинде-дээ даанган ажд-херекке бердиген бо кижилер малчыларын ачылдагына бо-ла чедип кээрлер. Оларын малчылар күзегич салчы кылдыр манан турар болгон кеңерге хундуктеп, хундук алдыр.

Садыгжы алышкылар

Улуг-Хем районун Ак-Тургу суурда № 9 алыш-чем бааннар магазын бар. Ол магазын эгелекчи Караоол Монгушенич Байыр-оол дуулашкы садыгжыны, дунналы Светлана Монгуш биле кады ачылдап турар. Кара-оол Монгушенич садыг жуумунга 15 чыл улаштыр төрөн суурунда ачылдап турар. Ол садыг училешени 1961 чылда дооскан. А дунналы Светлана 1978 чылда Кызылда садыг кооператив училешени дооскан, баа-да суурунга садыг ачылдаары биле чедип келген. Байтайгы уезинде ачылга бергеле турбайн калчаар, ыччалар-даа үр чыл садыгылап келген акымын дуузазы биле арга-мергежилдин шингээни ап, кызымак ачылдап турар.

М. Вильнерниң харылары

ПАРИЖ. Кэмп-Дэвиде Д. Картерниң, Салттык болгон Бегииниң ат салгам кугу-жуугалар Чоокчу Чоон чүрө чүтүк болгон чымык тайбынны бичин-даа чокушталган. Палестинаны араб узуулу чүтүк мергедериниң ол кугу-жуугалар бичин-даа барыс-даалап көрбөй турар деп, Паралың Кооперативниң ТК-анын Чингиз секретари Меир Вилнер «Франс нуво» созунуң айтырларынагы харыллап тура медеткэн.

БӨМБҮРЗЕКТИН СУДАЛЫ СОЦИАЛИЗМ ЧУРТТАРЫНДА

СТАНКО ТДУУШКУНУ ХӨГЖЭЭН

ВАРШАВА. «Металл экспорт» деп даштык сөдиг пат-тештыктын бодулуң тур-густувангыны 30 чымын дем-деген. Оң продукциянын даштыгы дыйа хей чуртары санын ап турар. Иччаларнык станок тууштарын кылган 70 муң ажд станок турган болгон технология тууштары даштык чуртары шыптагыны чедилештирер турар.

КАДЫ АЖЫЛДАЖЫЛГАНЫН ЧАА ХЕВИРИ

СОФИЯ. ССРЭ-ның болган Болгарияның арасында ады-дурма харылааларын хөгжүдөрүнө чууга херекке эртем-техниктиг кадм ачылдажылга ээлер турар. Бо талам-биле кадм ачылдажылган чыа хевири болза, «Элек-тронструмент» хевирин эр-тем-бүдүрүлге каттыжылган, ны болуп, мында ачылдап турар ны чурттарынык специа-листери амы үеник элестри херекселдерин, элестри-биле ачылдаар шымчедилештири, элестри-техника үлеттүрүң өск-дээ кыштыгыны кадм чо-гаалып, бузуруп турар. Мынд-дык нымыл кадм ачылдажылга чыгыс ай кылгалар-ны бүдүрүң үеде ону чер бол-ганга каттаптар чорукту бол-дурбас, продукцианы ушфыр, кастаар. Транспорт дериг-херекселдерини, программалык башкармалык белик бүдүрүлгү агрегаттарын тургу-заталам-биле үр-түңдөңгү кадм ачылдажылган база чорудуп турар. Кадм чоруккан ачылдарын түңдөлөңдө «паз-зыл металлургия», ээдилер-гилерин вакуум-биле ачыл-лап кылгыры бүдүрүлгөге шингээдиң алган.

ЧҮС-ЧҮС МҮН ӨГ-БҮЛДӨЛӨР ЧАА БАЖЫННАРЖЕ КӨШКӨН

БУДАПЕШТ. Венгрия Узус Республиканың диньки-тиг хөгжүдөүниң, амыкты човнарнык чыгай чорууун өздөсүнүн бир херекке база республиканың бүгү хохайларында чыа-чаа турт-талга кварталдарын тууду турары болуп. 1960 чылдан 1975 чылга чедир үеде республика-да 1 млн. 50 муң кварталдар, ны туткан. Бо ээрге үш өг-бүлениң бирээзи-ле чыа ба-жынарже конюнот ол болуп, Узуг эвес суулар турган чер-лерде Апка, Ленинаррош бол-гаш өск-дээ хохайлар тур-густуган.

БОЙДУСТУ КАМГАЛААР

ПРАГА. Национал бой-дус курларларын амыкты ачылдаар талам-биле эртем шинчелдериниң калбак про-грамманы Чехословакияда боғандырың эгелең. 1960 чылда доозарын көргөн бо шинчелдер үеинде чурттуг экономиканык перспективте хөгжүдөрүнө чууга эртем хөжүдөрүн ачылдаар кызыр, долгадыр турар болууда хо-ро чедирбес хөмөгелерин ап чорудар.

ПОЛЬШАНЫН СТАНОК ТДУУ-ШКУНУ САМ БОЛГАН ШЫНАР ТАЛАМ-БИЛЕ КӨРГҮДӨҮНҮ ДҮКҮНӨ АЧЫЛАШТЫ

Польшанын станок тууду-шкуну сам болгон шынар талам-биле көргүдөүңү дүкүнө өздөсө социализмг экономика интеграциянык кон-трасктиг программаның амы-агында база хей талам, оңи талам; чамдык көрөзө-рүн чаргалың түңдөлөңдө чедип алган.

ЧУРТАЛАГА ТУДУУСУН БАШ-ТАЙГЫ ПЛАНЫН КҮҮСЭЛЕРИНГЕ Совет Энгилези-биле кады ачылдажылга узут дуузын чедирген

Совет инженерлер болган архитекторлар инвер-тарлары массалык бүтүр-өңү технологиянык бастары-нык өнүктүрүнө дамчыгып берген. ССРЭ-ның дуулаам-ны-биле бажын туура комбина-тарын мында туткан, амы үеде чуртала бажынар ту-дарымың 90 хуузу индуст-риалдыг арга-биле кычы ту-рар.

ДЕМ КАТТЫШТЫРЫЛГА-ЗЫНЫ ЧЕДИШКИНИ

БУДАПЕШТ. Эконо-миктиг Дууражылга Чөүл-дөңдөң 30 чылга турас-нааткан муруну чуулу

Социализмг дем каттыштырылган амы үеде делегейде чууга ролду ойлап турар

Экономиканык чедилештирүүнүн бүгү деле-гей хуңон көргөң деп, ол солу түңдөлөңдө бизең. (СЭТА).

ПЕКИННИН АЙЫЫЛДЫГ ЧӨНГӨЭЛЕРИ

ХАНОЙ. (СЭТА). Кыдат эрге-чачыргалар Вьетнам-биле кызыларда чедистик чөңгө-лөңгү күштөдөрүп турар.

НЬО-ПОРК. (СЭТА). Америка разведка медээсинде үндө-өүшкө, медээ сагында үнөр «Ньюсу» журналды диньки-паткан-биле амыр, Кыдат Вьетнам-биле кызыларын дургаар 80-ден 120 муң хире солдаттарын, а ол миңаш ше-рлик самолеттарынык эскерди-ларын көчөңдөң алар бооп турар. Пенн Вьетнам дөңсө-көриң чамдык кевиң түр эжелен амыр-биле согуш-кун кылырынга белгеленип турар деп бу журнал бизең.

АКШ-тың күрүдөрүдөүниң эки-күрүдөү мезгелдеңизинде журнал база бизең.

«Вьетнам калдашымын Дөң Со-пилиян АКШ-че аны-чорудуң соо-дла-лаа бооп болуп, үгө дээ Вьетнамге халдаар чы-шорейди бистер (АКШ) бер-ген бизең деп ол-ла эвесерт чулдурууң деп турар.

Пол Поттуң өзү-чүрүмүң өзүл-дүгүмөң турар мен» деп ол демдегээ.

«Кыдат Пол Поттуң удук-ка узур өзү-чүрүмүң демки турар болгайда, Кылатче де-дир барбас мен» деп, ол ба-за медеткэн.

Кыдат Пол Поттуң удук-ка узур өзү-чүрүмүң демки турар болгайда, Кылатче де-дир барбас мен» деп, ол ба-за медеткэн.

«Кыдат Пол Поттуң удук-ка узур өзү-чүрүмүң демки турар болгайда, Кылатче де-дир барбас мен» деп, ол ба-за медеткэн.

Н. СИАНУКТУН МЕДЕГЛЕЛИ

НЬО-ПОРК. (СЭТА). Эзөн-каш хун бургулар КНО-лун Айык чок чорук Чөүлөңгө-гө Пол Пот-Иен Сарьян шажалкыч болуңуң «комму-низм» оларны камталып, үеде туугалап турган мизутур салганчымы Нордоом Спанук ол өзү-чүрүмүңдөң ойгалаанын медегелээ.

«Пол Поттуң өзү-чүрүмүң өзүл-дүгүмөң турар мен» деп ол демдегээ. «Кыдат Пол Поттуң удук-ка узур өзү-чүрүмүң демки турар болгайда, Кылатче де-дир барбас мен» деп, ол ба-за медеткэн.

Л. И. Брежневтиң номнары Индияда

ДЕЛИ. (СЭТА). СЭКП ТК-ның Чингиз секретари, ССРЭ-ның Дээң Социализм Предиумуң Диргазы Л.И. Брежневтиң салтышыланы-ла «Биче чер болган «Кта-п туугушуну» деп номна-рына парла үздүргөниң ту-турасынак иттиг алаа бол-гос. Метинге премьер-ми-нистрини оралактым болган Индиянык мамлаз министр, Джадживан Рам, индий кой-нитиниң төлөкчилери че-рөөл.

Чоокчу Чоон үш талам, биле кады кылган совет-америка меделээ Чоокчу Чоон үкте көрдөзөңи эгелеңде чедир таармашты шиттирээрлик перспективаның 1977 чылдык күзүңдө азыккан деп, М. Вильнер демдегелен.

«Кыдат Пол Поттуң удук-ка узур өзү-чүрүмүң демки турар болгайда, Кылатче де-дир барбас мен» деп, ол ба-за медеткэн.

ХАЛДААРЫНГА БЕЛЕТКЕНИП ТУРАР

МАПУТ. (СЭТА). Смиттиг сөөк-лөзү мугал өзү-чүрүмүңгө дээр африка узустуң хо-сталагы демселен баштан турар Зимбабвенц Патрөөт-түг фронтунуң чедилешти-ренден кортик, Барыны-чунтүг реаксылы күштери Родезиянык дүрүм өзүрар эвес өзү-чүрүмүң тымыр алырдык планын ачылдап кылгып турар. «Канды-бар овалыг тавармалы» болу бер-зе, Родезия дөрт халдаш, эртем чыдыңг чаймыздыларын Шала деп могожузга кылга дайыс олардамы мшкын халдаштыкыны кыл-гып көргөн деп, Иогансбург-

Чурттуң национал эрге-ажыктарына аймыл кыжа-нын турган Индияга берге үкерде Совет Энгилези адыа үркүдү дуузын көргүзүп ке-дең.

Чурттуң национал эрге-ажыктарына аймыл кыжа-нын турган Индияга берге үкерде Совет Энгилези адыа үркүдү дуузын көргүзүп ке-дең.

«Стар» содузу динькияткан. Преториянык сөөк-азм муга-ар өзү-чүрүмү-биле шериг кады ачылдажылга кала-баргымын үш плавада баа көр-гөн.

Претория өзү-чүрүмү Трапе-ваалы могожуң соңу талам-ында тускын лагерлерини тургузуп турар. Оларны «Ро-десияда дөңсөргө дүза көргүдөрү-биле» кылган деп моголеш турар. Оң согулазы-сыр өскө—Муруну-Африка Республиканык шериг күште-рин Родезиянык кылгаарын-ла мөөңдөн турар, ол лагерь-лерин аныа ачылдаар хире деп, ол-ла солу аймытка.

Совет-мали кады ачылдажылга

Совет Энгилезиниң болган Малиниң арасында дең эргенин, бөг-бодуңуң ишткин херектеринге холгарапшынын, бөг-бодуңуң амыктыг болурунун принциптеринге үндөшлөткөн кады ачылдажылга чедилештиринг хөгжүп турар. Инителе амыды-ралынык хей талааларына, чүүң-дээ мурунда социал-экономиктиг кады ачылда-жылга харылаалар хөгжүп турар.

ЧУРУНТА: «Либрери понимер» деп магазында совет литературалар садым тура-ры. Ону «Делегей номнарының» Бүгү-зилел каттыжышкыны организастан.

ЧУРУНТА: Баманала педагогика институтунуң бажыңы. Ону Совет Энгилезиниң дуузын-биле туткан, ында мали болган совет башкылар кады ачылдап турар. И. ЗОТНИННИң фотолары, СЭТА-ның фотехроникасы.

А Ж Ы Л У Л А М Ч Ы Л А А Р

Республиканын номчулар инициативасын президентке...

ни дарый чайладыр орутуулар дугайында санал-онолдары...

Хаак

Эртен птнница, суббота, воскресенье куннеринде хаак...

ЗОНА БААРЛАР ШИЛИТТИНГЕН

Ийги хуида хероженерини 4х5 километрге эстафета...

Эр улустун 4х10 километрге эстафетасына «Динамо» спорт...

М. ТУЛУШТУН ФОТОЛАРЫ

А. ГАЙДАРГА ТУРАСКААТКАН

Сарыг-Септин уруглар библиотекасында уругларнын...

Уругларга болгаш аныяктарга фильмнерниң М. Горький аттыг студиясында

МОСКВА. А. С. Пушкинниң «Өлүг дагына болгаш...

15 километрге мацяарына Красноярсинин политехниктиг институтуна...

Хероженериниң 5 километрге чарымнага Тураынца...

Эр улустун 30 километрге мацяарына маргылдаа...

Тыва АССР-ниң бирги чери даш эртен маргылдааның...

агаар Бөгү республикага болгаш Кызылга бүрген...

КӨДЭЭ БАШКЫ

Кымадың 2 школын дооскан соода Абазанын башкы институтуна өөренип...

Чайлавайн

Өөр чорук дэрге килжилерниң өт-белеге бичишинде тура...

Оорлар баш сугар чер гыппазын

эрге-чагырга организаны холга ал, аймакта хаара турары чутура...

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

Январь 31-де МОСКВАДАН БИРГИ ПРОГРАММА...

Ө Р Т: К О Г А Р А Л, Х А Л Л А П

Сеулү үеде, агаар-бойлустун соот турарының түрине...

Каш чиктерден алаш көөрге, мындык болтузда-ыр...

хааржака уруп каарында база өрт болу бээрин кижип...

кезектин дайыңчылары шаалыкы ажурге. Өрттүн болган...

Кызылдан Телемедиктер, 18.45-«Келешик» Дамчымыт...

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕЗИ: индекс 667000